

ELS NOUS NARRADORS ITALIANS

Tot un espectacle

Roberto Pazzi, Aldo Busi i Danielle del Giudice. Són tres dels valors d'allò que ja ha estat batejat com «nova narrativa italiana». Abundosament traduïts darrerament, quasi al mateix ritme que publiquen, acaben de demostrar conjuntament que no tenen res a veure entre ells. Ben al contrari.

Anna M. Gil

El més remarcable de la «moguda» literària d'aquest desembre a Barcelona ha estat el seminari-col·loqui *Última narrativa italiana*, organitzat per l'Institut d'Humanitats i la Universitat Internacional Menéndez Pelayo, sota la direcció de Lluís M. Todó. En un principi, estava prevista l'assistència d'Aldo Busi, Roberto Pazzi, Danielle del Giudice i Antonio Tabucchi, però aquest últim es va disculpar per motius de salut, i els responsables de la trobada van intentar de fer venir Andrea de Carlo per substituir-lo.

Finalment, el programa va quedar reduït als tres primers. I, encara que l'absència de Tabucchi va provocar una desil·lusió en molts dels que esperaven veure *la gran estrella* de la nova narrativa italiana, és de justícia assenyalar que Busi, Pazzi i del Giudice no van defraudar el personal, sinó ben al contrari. La seva fou una actuació brillant, una mostra de com tres escriptors ben diferents —tant en el tarannà com en la manera de concebre i fer la literatura— poden arribar a ser complementaris. Una representació on el còmic Busi, el recargolat Pazzi i el distant del Giudice, arriben a la complicitat

perfecta; una fórmula, si més no, encertada.

Busi va interpretar el paper *d'enfant terrible* i, cada vegada que obria la boca, ens feia recordar allò tan conegut d'en Pi de la Serra quan cantava «sóc el millor»; el millor, potser no, però sí el més vitalista, el més inquiet. Pazzi va adoptar la postura contrària, quasi mai no estava d'acord amb Busi, i moltes vegades substituïa la rèplica verbal per la llambregada fulminant. Del Giudice es mantenia al marge, intervenia

quan era necessari, però sobretot, analitzava i observava. Així les coses, més d'un començà a desconfiar de treure'n l'aigua clara. Llaavors, una coneguda crítica va interpel·lar els escriptors acusant-los de muntar el *numero* i de no parlar del que interessava al públic assistent: la nova narrativa italiana.

Però, ¿què ens fa pensar que aquesta narrativa existeix, realment, com a tal? ¿Quines són les característiques que la defineixen? Dominique Fernández escrivia a *Le Nouvel Observateur* que és un error parlar de joves novel·listes italians com a grup compacte. No és veritat que tinguin gaires coses en comú: ni la ideologia, ni les afinitats polítiques, ni la teoria literària. Tampoc no han escrit manifestos, com els seus predecessors; ni s'han

ELENA ASBERT

Danielle del Giudice. Dalt, Busi.

mostrat massa proclius al compromís. Això sí, els agrada narrar, i viatjar, i ser ells mateixos, individuals i distints. Danielle del Giudice ho té molt clar quan diu: «Jo accepto l'etiqueta de jove escriptor només en un sentit, el de considerar la literatura del nostre país com una literatura que creix».

Aldo Busi —autor de *Seminari sobre la joventut*, *La vida estàndard d'un venedor de leotards*, *La delfina bizantina* i *Sodomia en cos 11*— és un escriptor autodidacte que va marxar de casa als tretze anys buscant «certeses i emocions», i també és un homosexual que no vol tenir una visió sexista del que l'envolta. I aquestes dues condicions han conformat el món i els protagonistes de les seves novel·les. «La meua literatura —afirma Busi— té un substrat de vida, sempre m'he ocupat més del món que de mi mateix i d'aquí ha sorgit el jo de les meves novel·les. El jo que m'allibera de la condició d'home homosexual, encara que estic molt content de ser-ho, perquè m'ha servit com a pretext per construir els meus personatges».

El punt més important per al novel·lista és la paraula, «el concepte no pot néixer si no és mitjançant el joc dramàtic de les paraules», però d'aquest joc dels mots està exclosa la retòrica que actua com una disfressa de la realitat. La preocupació de Busi és

Roberto Pazzi i Danielle del Giudice.

Tres retrats

Aldo Busi

La testa poderosa de patrici romà i el temperament histriònic d'un desclassat del sud. Narrador —que no escriptor— del suburbi i la marginació, creador d'un món de moltes i belles paraules, d'imatges i veus que descriuen la fascinació pel grotesc i fabriquen mitologies de subsòl: amb déus i deesses i herois imperceptibles a l'ull d'un burgès qualsevol. Irònic, agosarat, ro-lund. Menysprea els que busquen instal·lar-se en la comoditat d'una secretaria, i parla massa. Si no estigués tant a l'ofensiva, mereixeria més credibilitat. Si no fos dual i contradictori, semblaria menys humà, més personatge, menys Aldo Busi.

Roberto Pazzi

Per a aquest narcisista, el descobriment que un dia hauria de morir va ser una mala passada, una mala passada que molts d'altres haurien anomenat novel·la. Té vocació de mag antic, d'aquells que coneixen els secrets de la natura i dels homes. I manipula el destí des d'una bola de vidre, i conjura el temps, i fa del mite una casualitat, una anècdota. Domina els seus instints. Utilitza les ulleres de Pirandello per veure el bé i el mal. No entra en valoracions, perquè el valor és efímer. Aquest Roberto Pazzi, tens i apassionat, sap que l'infern és buit, perquè cap ànima no escapa a la seva justícia benèvola.

Danielle del Giudice

Diu que no és un escriptor fred, que li interessen molt els sentiments. Passa que ara sentim d'altra manera. I és que hi ha diferències entre fer l'amor sota la mirada verda i parpellejant d'un ordinador o davant la tradicional llar de foc. Els ulls profunds i foscos, i atents a fixar la seqüència d'un segon. Un rellotge suís mesurat, exacte, incansable, analògic. El rostre humà de la ciència i la tècnica. Quan escriu un llibre, li puja la temperatura interior i tot ell queda amarant d'una tebiesa activa, que la febre no s'adiu amb el tarannà de Danielle del Giudice.

el present, viure amb el seu temps, transformar la crònica en art. «El passat, com a forma temporal fixa, em produeix un sentiment de mort, i ja hi ha massa mort en la literatura contemporània. Quan algú es dirigeix al passat és perquè no sap adherir-se al seu propi ser».

Totalment diferents són els postulats defensats per Roberto Pazzi —*Buscant l'emperador, La princesa i el dragó i La malaltia del temps*—, que no està gens d'acord amb la literatura de caràcter autobiogràfic i realista. No pretén parlar d'ell mateix i utilitza la prosa per desvetllar les metàfores de l'inconscient. «A les meves novel·les he aconseguit objectivitzar al màxim, narrar, abandonar la lírica; i aquest esforç de projectar-me cap enfora ha donat com a resultat la meua narrativa». Cerca un nou llenguatge en la fantasia i en el somni, que li permet visualitzar l'avui i interpretar les raons de la decadència actual. Pensa que el temps no té present, perquè el present és l'instant que fuig contínuament. Per a Pazzi, només hi ha el passat, on les accions són acabades i comprovables; el futur no té cap sentit, és anacrònic. Per això, explica: «Jo sóc l'home que viu en el moment d'escriure i, al mateix temps,

NOUS CURSOS DE CULTURA A PARTIR DEL 18 DE GENER

ACCIÓ CULTURAL DEL PAÍS VALENCIÀ, en col·laboració amb el Centre Carles Salvador, inaugura nous cursos a la seua AULA DE CULTURA de recent creació.

Els mitjans de comunicació

Introducció a la gastronomia

Història del valencianisme

Llenguatge administratiu i tècnic

A banda dels citats cursos, se'n realitzaran d'altres, al llarg de tot l'any, de temàtica diversa: vídeo, fotografia, història, sexologia, documentació, publicitat, història, màrqueting, geografia, didàctica, etc.

INFORMACIÓ:

**Moratín, 15-6a. 46002 València.
Telèfon 351 17 27.**

ACCIÓ CULTURAL DEL PAÍS VALENCIÀ

posseeix un doble, que és la història: tot allò que ja s'ha acomplert, el perfecte. Jo viatjo en una dimensió de la memòria col·lectiva».

L'estadi de Wimbledon i Atlas Occidental són, fins ara, les dues novel·les que conformen la producció de Daniele del Giudice. Amb elles, l'escriptor se situa a l'altra banda de la crònica i per damunt de les interpretacions històriques, vol conduir-nos al lloc on les coses es produeixen i s'expliquen a elles mateixes, encén el llum que les desvetlla i deixa que el lector les reconegui. El que li interessa, doncs, és crear una nova forma de representació per a la nostra època, una època que participa dels descobriments científics i s'apropia els avanços de la tècnica; un temps que ha vist néixer nous objectes que encara s'han de descriure. «Avui —segons del Giudice— molt poca gent coneix les coses que componen i determinen les seves vides». Diu que no està a favor del realisme, però tampoc n'està en contra, perquè el realisme pertany al passat i no es pot renunciar a allò que ens ha precedit.

Quan pensa els seus personatges i crea les seves històries, parteix de l'experiència i puntualitza: «no explico el que m'ha passat, sinó el que voldria trobar o fer, la gent que m'agradaria conèixer». Opina que la llengua italiana ofereix un lèxic molt variat a l'escriptor, perquè està composta d'estrats. «I això —continua dient— és una trampa per al novel·lista, que moltes vegades es limita a explicar la seva aventura amb la llengua, que arriba a dominar-lo o que vol transgredir».

Considera que la sintaxi és una construcció que posseeix velocitat narrativa, i aquesta velocitat és la que millor defineix el ritme dels nostres temps.

Busi ens aclarí que ell no volia acabar com Moravia —«un pornògraf burgès, un home que no ha escrit res de nou des de fa trenta anys»—; ni com Sciascia, un manierista agosarat.

Va titllar Tabucchi, del Giudice, Tondelli i Pazzi de reaccionaris i de no mostrar cap sentit de l'humor, i els altres van posar cara de pomes agres. Afirmà que la gent, en general, parla massa en lloc d'escriure, i Pazzi va fer un salt a la cadira (no sabem si perquè hi estava d'acord o perquè es sentia al·ludit).

Algú va voler alleujar les tensions i remarcà el caràcter cosmopolita d'aquest grup d'escriptors: Busi es negà a acceptar-ho, assenyalant que el «cosmopolitisme és la forma més vertadera del provincianisme». Del Giu-

Roberto Pazzi.

dice no li donà gaire importància: «Avui, tothom viatja, jo faig l'ambientació de les meves històries a llocs que tots coneixen». Finalment, Pazzi va respondre a l'acusació d'intel·lectualisme feixistitzant que havia llançat Busi, dient: «Estàs carregat de contradiccions, et declares ignorant i el teu dis-

curs està farcit de cites cultes. No tens el sentit del que és sagrat ni de la metafísica i t'atreveixes a fer servir la paraula ànima». «Ànima entre cometes», li va respondre Busi. I la seva mirada insolent va rebotar en la profunditat impassible d'uns vidres graduats, les ulleres de del Giudice. □

ELENA ASBERT

queòleg en zones valencianes com la cova del Parpalló i les pintures rupes- tres del Maestrat, i la seua aportació científica per als estudiosos valencians.

Després, Emili Giralt, catedràtic d'Història Contemporània de la Universitat de Barcelona i actual president de l'Institut d'Estudis Catalans, reconstruí les activitats del professor Bosch dins el Moviment de Reforma Universitària i el seu esforç perquè la institució universitària arribara a exercir un paper no solament de formació sinó de guia social.

L'últim parlament anà a càrrec del doctor Miquel Tarradell, catedràtic de Prehistòria de la Universitat Autònoma de Barcelona, el qual glossà minuciosament el contingut de la lliçó inaugural del curs 1937-38, efectuada pel doctor Bosch Gimpera en el mateix paranimf. Tarradell incidí en el canvi d'orientació que tingué l'arqueologia i la prehistòria peninsular amb l'arribada de Bosch Gimpera, però sobretot, va insistir en el caràcter epicèntric que exercí la lliçó efectuada a València, la qual va servir d'*inspiració* a don Américo Castro i don Claudio Sánchez Albornoz en els treballs sobre la història d'Espanya.

Acabat el parlament de Miquel Tarradell, el rector Ramon Lapiedra tançà l'acte acadèmic i es procedí al descobriment d'una làpida commemorativa al Claustre Vell de la Universitat. Entre els presents, hi havia Vicent Soler, vice-president de les Corts valencianes; Andreu Alfaro; Manuel Angel Conejero, i diverses personalitats de l'àmbit universitari valencià. D'altra banda, la Universitat editarà en els pròxims dies el parlament íntegre de Pere Bosch realitzat en els últims anys de la república.

HOMENATGE A LA UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

El protagonisme de Bosch Gimpera

Joan Mateu, Emili Giralt i Miquel Tarradell van protagonitzar l'acte que la Universitat de València organitzà dies passats en memòria del professor Bosch Gimpera. Una pròxima publicació replegarà els parlaments i el discurs que el doctor Gimpera pronuncià els darrers anys de la República.

P. Serena

Tal com hem abundat en les passades setmanes, la Universitat de València va dur a cap el dimarts 15 l'homenatge al doctor Pere Bosch Gimpera, a través d'un acte acadèmic realitzat al paranimf de l'antic edifici del carrer de la Nau. El programa va iniciar-se amb la lectura de l'acord pres per la Junta de Govern el passat mes d'octubre, on s'explicava la conveniència de desgreujar la figura del professor i restituir-li el protagonisme científic i civil.

Joan Mateu, doctor i degà de la Facultat de Geografia i Història valenciana, passà a continuació a llegir uns fulls centrats en «La projecció valenciana d'en Pere Bosch Gimpera», en els treballs realitzats per l'equip de l'ar-

Claustre vell de la Universitat, on s'ha col·locat la làpida commemorativa.